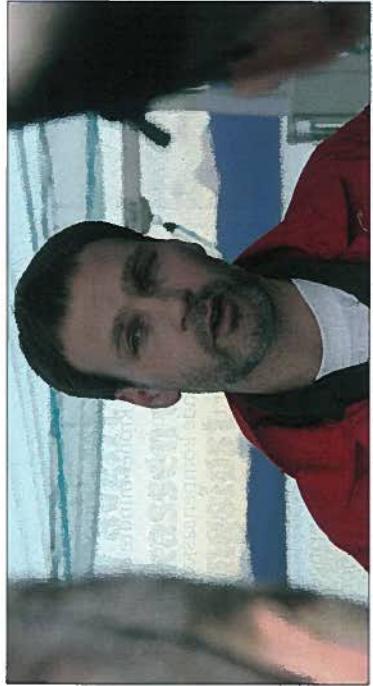

Beskytt ditt røde gull!

DESINFISER MED ADDI AQUA

Driftsleder på Mainstreams settefiskanlegg i Steigen kommune, Jørgen Torslett, er en av Mainstreams 120 ansatte i området. Steigen og Hamarøy kommune opplever store ringvirkninger fra næringen etter Mainstreams drift i området. Samtidig ønsker Steigen ordfører Asle Schröder at enda mer skal falle tilbake i verksommunene.

Oppdrett big business

– Samtidig må jeg si at jeg gjerne ønske at det var mer å hente for oss rent økonomisk, tilføyordføreren. En vesentlig problemstilling er at om næringen skal kunne vokse slik FHL, departementet og investorene ønsker, er man helt avhengig av få arealer til disposisjon. Ved at kommunene ikke får noen avgift for å tilrettelegge for sjøareal, og at eiendomsskatten kun gir svært begrensete inntekter fra havbruk, gjør at flere kommuner ikke ser bryt verd med å tilrettelegge for oppdrett.

Dette vil også gjøre det svært mye vanskeligere å realisere den veksten Lakse-Norge drømmer om. Murringen er allerede kommet til overflaten i flere oppdrettsintensive kommuner.

I Norges fjerde største oppdrettskommune, Alta, sier man nei til en videre laksevekst.

«Fra å ha vært en ren lokal industri, eid og drevet av lokale altaværingar, har oppdrettsnæringen i fjorden i løpet av få år gått over til å bli eid av oppdrettselskap og konsern som har sitt tyngdepunkt utenfor kommunen og fylket», skriver professor Bjørn Hersoug i boken «Kampen om plass på kysten».

Tidligere gode forhold har stedvis forsurnet kraftig når lokale gründere har blitt kjøpt opp av store konsern. Også i Narvik har lokale myndigheter sett seg på bakhana. – For vårt vedkommende er det svært viktig å bevare et godt forhold til kommunene vi har vår virksomhet i. Vi putter mye energi i å bevare et godt forhold fra kommunenes side, og fra både Steigen og Hamarøy føler vi en godvilje fra nærområdet, sier Valderhaug mens han rusler rundt på merdene til selskapet.

Cermaq har plassert flere oppdrettslokalliteter, settefiskanlegg og hovedkontoret sitt i Steigen. I nabokommunen Hamarøy finner man slakteriet selskapet benytter.

– Hva Cermaq har betydd for oss er det ingen som helst trivs, og slik det har utviklet seg har selskapet blitt en hjørnesteinbedrift i lokalsamfunnet, sier ordfører i Steigen kommune, Asle Schröder.

Steigen er et tradisjonelt kystsamfunn med fiske, men har de siste tiårene opplevd stor tilbakegang på antall sysselsatte. Mainstreams etablering av kommunen har kompensert for den nedgangen. Antall sysselsatte til tradisjonelt produksjonsbruk var i 88 personer 2001. Snaut ti år senere er arbeidsstyrken til denne sektoren mer enn halvert til under 40.

– Jeg er stolt av Mainstream, og ikke minst at de har hovedkontoret i en distriktskommune som Steigen. Det har gitt sårt tiltrentgått mynt i kassen har det

Tysnes-ordfører Kjetil Hestad går en tøff kamp i møte når han vil innføre arealavgift til verksommunene for oppdrett. Verken FHL eller Fiskeri- og kystdepartementet har uttrykt seg serskilt positiv til kommunenes ønske.

Finansdirektør Tore Valderhaug smiler bredt i det han ser den smart slakteklare fisken svømmme rundt i merdene. Laksen som virkelig har sett Norge på verdenskart blinker under det blågrønne vannet.

Gleden over hverandres aktivitet er i så måte gjensidig. – For vårt vedkommende er det svært viktig å bevare et godt forhold til kommunene vi har vår virksomhet i. Vi putter mye energi i å bevare et godt forhold fra kommunenes side, og fra både Steigen og Hamarøy føler vi en godvilje fra nærområdet, sier Valderhaug mens han rusler rundt på merdene til selskapet.

Cermaq har plassert flere oppdrettslokalliteter, settefiskanlegg og hovedkontoret sitt i Steigen. I nabokommunen Hamarøy finner man slakteriet selskapet benytter. Resultatene viser at det er lokalt store sprik i forhold til hvor positive lokalsamfunnene er til næringen.

– Du kan godt kalte oss heldige, ja, sier ordfører i Steigen kommune, Asle Schröder. En øvel til timer lang båttur fra Bodø langs Helglandsøykysten finner man oppdrettskommunen Steigen. Her har det gigantiske sjømatselskapet Cermaq valgt å legge hovedkontor for sin oppdrettsvirksomhet i den vesle kystkommunen, tett på der verdiene skapes.

Rett ut fjorden finner man skyhøye fjell, dype fjorder til ideelle områder for lakseoppdrett, uten at arealene til oppdrett i seg selv gir kommunene trengende inntektsbidrag.

Kommunene får ikke ta del i festen

Mens laksearenaingen går lyse tider i møte med prognosene om både massiv prisoppgang og gigantisk volumvekst kan kommunene kunnelle knapper og glansbilder etter at milliardregnskapet er oppgjort.

Henrik Wiedswang Horjen henrik@kyst.no

– Det er lite sannsynlig at jeg hadde fått godkjent et ønske om en ny lokalitet i kommunestyret per dags dato. Så lenge det ikke ligger noe i det for kommunens del med å tilrettelegge sjøareal for næringen blir det heller ingen godvilje å hente, sier Kjetil Hestad, ordfører i Lysnes kommune.

Færre ansatte, færre slakterier og færre lokale bindinger gjennom forvitret lokalitetterskap.

Samtidig opplever kommunen at det er en administrativ og politisk kostnad ved å avsette arealet til oppdrett, og flere kommuner ønsker følgelig kompensasjon for å tilrettelegge.

Det er Nofima konklusjon etter å ha sammafart hva kommunene sitter igjen med etter at de har åpnet opp sjørealene sine til oppdrett.

Næringsutviklingen i matfiskoppdrett har fort til at mange kommuner føler seg utsatt fra laksefesten som har preget Norge de siste ti årene. Forklaringen til den dalende entusiasmen for oppdrett i kystkommunen enkel.

For mens Lakse-Norge har gått på høyde med de siste tiårene har ikke kommunene i samme grad blitt forbarmet med overskudd og kapital etter at de har tilrettelagt for oppdrett i sine egne sjørealer.

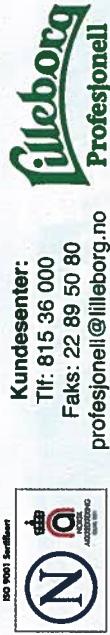
Tilbake sitter kystkommunene med gode ringvirkninger av næringen, men lite direkte bidrag til kommunekassen.

Offentlige skolebygg og eldresentre faller, og selv om laksen gir milliardoverskudd havner kapitalen på privat hånd.

Ønsker sysselsetting og ringvirkninger

Når heller ikke oppdrettsnæringen genererer sårt tiltrentgått mynt i kassen har det resultert i at kommunene generelt har blitt mer lunke til å tilrettelegge for oppdrett, forteller Tysnes-ordfører Kjetil Hestad.

Samtlige kommuner i Nettverk fjord og kystkommuner, som utgjør en tredjedel

Kundesenter:
Tlf: 815 36 000
Faks: 22 89 50 80
profesjonell@lilleborg.no